

Калыкле ушем калыкланак тырша

**Кодшо арня мучаште
Марий калык конгрессын
енже-влак эртыше
идалыкысе пашам
иктешленыт да тенийлан
ыштышашым палемденит.**

«Пытартыш кок ийыште илышна чот вашталтын. Тиде Украин кундемыште специальный военный операций кайыме дене кылдалтын. Сандене мер организаций паша планышкат вашталтышым пуртымо», – тўналыншке докладшым конгресс вуйлатыше Эдуард Иманаев.

Организацийын ик эн тўн пашаже санденак СВО-што улшо-влаклан полышым пуымо дене кылдалтын. Кодшо идалыкат гуманитар полышым намиен кодымо дене иктешлалтын. Эдуард Аркадьевичын Волжский район гыч кызыт Курскышто эрык верч шогышо землякше автомашинам йодын возен. Гуманитар полышлан конгресс икмыняр гана концертым эртарен ыле, оксам тиде техникыланат ситареныт, олмыктеныт. Корно роскошлан ешарен погымо. УАЗ автомашина дене пырля шўко

Евгений Кузьмин, Эдуард Иманаев, Елена Шаблакова да Андрей Баранов.
СВЕТЛАНА НОСОВАН ФОТОЖО.

Марий калык конгрессын темлымыж почешак тыште ик ийын Пеледыш пайрем эртаралтын, вара тудо «Юл пеледыш» фестивалыш савырнен.

Тудын кышкарыштыжак кодшо ийын Купсола селаште «Юлсер кундемын моторжо» конкурсым эртарыме. Фестивалышке Пошкырт кундем Мишкан села гыч артист-шамыч толыныт. Нунын дене кылым пентгыдемдыме шот дене концертным пырля

СПРАВКЕ

Марий калык конгресс 2002 ий 18 мартыште ышталтын. Шочмо калыклан тўвыражым пойдарен да виянгден толмылан полшышо мер организаций. Шке жапыштыже тудым Сергей Иванов, Владимир Актанаев, Юрий Русанов, Эдуард Александров, Михаил Матвеев, Евгений Кузьмин вуйлатыныт. Таче ты пашам 2020 ий январь гыч Марий Эл Кугыжаныш Погын депутат, Марий савыктыш пўртын директоржо Эдуард Иманаев виктара.

же наре марий, тыге каласыш погынымаште Михаил Зиновьевич.

Мер ушемыште шогышо-влакын чолгалыкышт нерген Марий Элын тўвыра, савыктыш да калык-влакын пашашт шотышто министржын алмаштышыже Игорь Садовин, СВО-ш гуманитар полышым шупшыктымашке ушнымо да моло сай тўналтыш нерген у регион-влак дене кыл шотышто Марий Эл вуйлатышы со

лан ешарен погымо. УАЗ автомашина дене пырля шуко функциян принтерым, шокшо вургем ден кочкышым, моло сатум Курск областыш нангайыме. Тылеч посна Белгород, ДНР ден ЛНР-ыш, Запорожский областыш, чылаже йодшо-влакын 16 адрес дене полшышым нангайыме. Тыште вес мер ушем гыч волонтер, салтак-влакын авашт кугу пашам шуктенят.

Гуманитар полшышым чумыраш да нангаяш полшышо кок еглан таушташ конгрессын погынымашкыже Андрей Баранов ден Елена Шаблаковам ўжмө.

Концерт декат пörтылман. Поро кумылым ончыктымо акций почеш, 2023, 2024 ийлаште «Шүмбел Марий Эл» концертым икмыняр вере – Йошкар-Олаште, Волжскийшто, Морко, Советский районлаште – эртарыме. Советский район вуйлатыше Сергей Халтуринын (тыгак конгрессын енге) темлымж почеш гуманитар полшлан чумырымо оксан икмыняр ужашыжым районштак кодымо.

Волжск олаште концерт тусо калыкым поснак кумыланден, молан манаш гын тушто марий шүлышан мероприятийже шукожак ок эртаралт.

кылым пентгыдемдыме шот дене концертшым пырля эртарыме.

Башкортостаныш тұшкан миен коштымат Эдуард Иманаев организацийн кугу пашаже семын палемдыш. Мишкан селаште семинар-совещаний эртаралтын: школ, книгагудо, түвыра пашаен-влак дене мутланымаш лийын. Тидат ончыкак ышташ сöрымö паша манын палемдалте: Марий калык конгресс республикыште веле огыл, öрдыж кундемышкат лекташ йöным муэш.

2022 ийыште организацийлан 20 ий темме амал дене эртарыме «йыргешке үстел» годым районлаш лекме, лүмлö писатель, мурызо да уста шүлышан моло ег дене вашлиймашым эртараш күлмö шотышто йодышым тарватыме ыле. Тыгай мероприятий-влак ончычат, кодшо ийынат книгагудылаште, школлаште шуко эртаралтыныт: Йошкар-Олаште, У Торъял, Морко, Волжский районлаште, Звениговышто. Республикысе СМИ пашаен-влак, лүмлö сүретче Иван Ямбердов, мурызо-бард Геннадий Григорьев, искусствоведений шанче доктор Олег Герасимов дене вашлиймаш-влак лийыныт. Марий

Валерий Галкин, Любовь Михеева да Маргарита Семенова.
СВЕТЛАНА НОСОВАН ФОТОЖО.

талешке кечын конгресс исполкомын енге, историк-краевед Александр Петров Марий Эл Кугыжаныш Погын депутат-влак ончылно калыкнан историйже дене лекцийым лудын.

Организацийн енге-влак районлаште чолган пашам ыштат. Мутлан, У Торъял районышто Николай Сидоркиным, Курыкмари районышто Светлана Ероновам, Параньга районышто Любовь Михеевам, Звенигово велне Алевтина Коптеловам да молымат мокталтыман.

Исполкомын енге Сергей Карповын темлымж да тұналмыж почеш «Талешке корно дене» проект кышкарыште Медведево район Күшнұрыш Сергей Черняковын илыме пöртшö деке уна-влак идалыклан кок ганат чумыргат. Тиде поро шүлышан акцияш моло мер ег-влак ушнат.

Морко районын 100 ий теммыжлан «Мо? Кушто? Кунам?» интеллектуал модыш эртаралтын. Кум туриктешлалтмеке, Моркышто

кугу концерт лийын. Конгресс правленийын чолга енге-влак Анатолий Титов ден Маргарита Семеновалан тауштыман.

Паша лектыш коеш, верлаште калык чолгалыкым ончыкта гын, кундем чаплана. Умаште кенжежым Волжский районысо Карайыште Россий телевиденийн «Непутевые заметки» предачылан съёмко эртен. Тудын гоч марий калыкын пашам ыштен моштымыжым чапландарыме: изижге-кугужге сава, шорвондо дене шудым ыштымашке лектын, вынер вургемым чиен, марий сұан йұла дене палдареныт.

Но ик күлешанлан кодшо идалыкыште Марий Эл Кугыжаныш Погыныш сайлымаште чолгалыкым палемдыман. Марий-влак коклагыч ты политике пашаш ушнышо коклагыч парламент вуйлатыше Михаил Васютин, икымше алмаштышыже Лариса Яковлева да еше кум депутат Марий калык конгресс исполкомын енге улыт. Депутат-влак коклаште пелы-

он-влак дене кыл шотышто Марий Эл вуйлатышын советникше Евгений Кузьмин палемден кодышт.

Кодшо идалыкыште шуктымо паша коклаште спорт мероприятий ятыр: Волжск олаште «Пелед, түзлане, Марий Эл» III кросс-гандикап, курык коклаште куржталтме дене танасымаш да моло. Кокымшо ий почела МарНИИЯЛИ дене пырля эртарыме «Шочмо мланде возаш кумыланда» регион-влак күкшытан краеведений конкурсыш икшыве-влакым кумыландаш йöным мумо.

Погынымашке толшо уна-шамыч конгрессын кодшо ийысе паша лектышыжым сай велым палемденыт, икмыняр пайдале тыланымаш ден темлымашым ыштеныт. Ревкомиссийын отчётшым пентгыдемдымеке, исполком вуйлатыше Владимир Матвеев тенийысе паша план дене палдарен. Нуно утларакше культурно-просветительский сынан улыт: түрлö күкшытан грант конкурсыш ушнымо, СВО-што улшо-влаклан полшымо шотышто. Кугу Сенгымашлан 80 ий темме лүмеш чодырам шындыме акцияш организаций тұшка дене ушнаш пунчалын.